

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Медичний факультет

Кафедра гігієни та соціальної медицини

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Сьогодні кафедра гігієни та соціальної медицини є однією з провідних на медичному факультеті, що обумовлено високою кваліфікацією педагогів, загальним методологічним підходом до організації освітнього процесу, організацією якісного методичного забезпечення та супроводження навчальних програм, що реалізуються, а також регулярним підвищенням професійного рівня та методичної культури викладачів і активною участю в актуальних наукових дослідженнях. Кафедра є випускаючою кафедрою по підготовці спеціалістів за спеціальністю 7.12010001 «Лікувальна справа».

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедру було створено 8 грудня 2008 року. Завідувач кафедри – доктор медичних наук, професор Даниленко Георгій Миколайович. За термін існування кафедри було впроваджено сучасні методики викладання, створено бази тестових завдань для забезпечення контролю знань та вмінь студентів, впроваджено викладання усіх предметів із залученням комп'ютерної та мультимедійної техніки, розроблена та впроваджується система спільної наукової роботи студентів та викладачів. За час існування кафедри створено студентський науковий гурток, члени якого неодноразово успішно представляли свої наукові праці на студентських науково-практичних конференціях.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КАФЕДРИ

Матеріально-технічне забезпечення кафедри знаходиться на рівні, що відповідає міжнародним стандартам.

Лекційні заняття проводяться у лекційних аудиторіях, що обладнані мультимедійними системами та комп'ютерами, підключеними до внутрішньої мережі Університету та мережі Інтернет.

Для проведення практичних та семінарських занять кафедра має 3 навчальні аудиторії, що обладнані мультимедійними системами, персональними

комп'ютерами з доступом до внутрішньої мережі Університету та мережі Інтернет, відео- та телевізійною технікою, необхідними плакатами, схемами. У навчальному процесі широко використовуються сучасні прилади для оцінки здоров'я населення та якості навколишнього середовища.

Проведення навчальних занять по дисциплінам кафедри супроводжується використанням та застосуванням у навчальному процесі численних приладів.

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Керує кафедрою гігієни та соціальної медицини доктор медичних наук, професор Даниленко Георгій Миколайович, який є відомим в Україні та поза її межами фахівцем у галузі гігієни дітей та підлітків.

Даниленко Георгій Миколайович, 1962 року народження, у 1985 році закінчив з відзнакою санітарно-гігієнічний факультет Харківського медичного інституту. Розпочав свою діяльність на посаді старшого лаборанта з вищою освітою у відділенні шкільної гігієни Харківського науково-дослідного інституту охорони здоров'я дітей та підлітків. Протягом 1986-1992 рр. працював молодшим, а потім науковим співробітником.

У 1992 р. після захисту кандидатської дисертації обраний на посаду завідувача відділення профілактики захворювань школярів. Отримав звання старшого наукового співробітника зі спеціальності «гігієна» (1995) і захистив докторську дисертацію «Гігієнічні основи системної оптимізації формування

здоров'я дітей в умовах загальноосвітнього навчального закладу» за спеціальністю 14.02.01. – «Гігієна та професійна патологія» (2007), стипендіат Кабінету Міністрів України (1994-1996).

З 2009 року є завідувачем кафедри гігієни та соціальної медицини Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Г. М. Даниленко є автором і співавтором понад 220 наукових робіт, 7 патентів та авторських свідоцтв. Під його керівництвом успішно захищено 5 і виконуються 2 кандидатські дисертації. За значний внесок у вирішенні актуальних питань у галузі шкільної медицини та високий професіоналізм неодноразово нагороджений почесними грамотами та дипломами Президії Національної академії медичних наук України, Харківської міської та обласної адміністрації, ректором Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Даниленко Г. М. є співавтором 1 підручника з грифом МОН України, 1 прикладної монографії, 2 навчальних посібників, 34 навчально-методичних посібників та методичних рекомендацій, понад 200 наукових публікацій. Під керівництвом Даниленко Г. М. кафедра бере активну участь в організації та проведенні науково-практичних конференцій, у тому числі з міжнародною участю.

Сферою наукових та професійних інтересів Даниленко Г. М. на даному етапі його діяльності є шкільна медицина і гігієна дітей та підлітків, здоровий спосіб життя.

КАДРОВИЙ СКЛАД КАФЕДРИ

Кадровий склад кафедри включає 4 докторів медичних наук, професорів; 2 кандидатів медичних наук, доцентів; 4 кандидатів медичних наук; 1 старшого викладача; 14 асистентів без наукового ступеня, 2 інженерів, 5 старших лаборантів кафедри.

На кафедрі здійснюють наукову, методичну та викладацьку діяльність співробітники, нагороджені державними та міжнародними відзнаками.

Д. м. н., професор О. Ю. Майоров – перший віце-президент та Голова Вченої Ради Української Асоціації «Комп'ютерна Медицина», Член Ради Європейської Федерації медичної інформатики, Представник України в Міжнародній Асоціації

медичної інформатики, засновник та віце-президент Української Асоціації клінічної нейрофізіології, головний спеціаліст з питань інформатизації охорони здоров'я МОЗ України. Отримав медаль академіка П. К. Анохіна Інституту нормальної фізіології АМН СРСР за розвиток «Теорії функціональних систем»; стипендії Британського комп'ютерного Товариства за розвиток медичних інформаційних технологій. Нагороджений медаллю Леонарда Ейлера Європейської Академії природознавчих наук (Німеччина, 2009) за видатний внесок у створення новітніх медичних інформаційних технологій.

Д. фіз.-тех. н., професор Мартиненко О. В. – Член Європейського товариства біомеханіки (EBS), Всесвітньої федерації медико-біологічної інженерії (IFMBE), Міжнародного об'єднання фізиків і математиків для медицини (IUPESM). Національний секретар Української асоціації медико-біологічної інженерії.

Д. м. н., професор Подрігало Л. В. – завідувач кафедри гігієни та фізіології людини Харківської державної академії фізичної культури, фахівець в області донозологічної діагностики стану здоров'я, прогнозування функціонального стану, дослідження морфофункціонального стану спортсменів. Учасник ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, нагороджений почесним знаком, медаллю «70 років Збройним Силам СРСР».

Висока якість освіти забезпечується багаторічним досвідом і потужним потенціалом педагогічного персоналу кафедри. У середньому по кафедрі стаж педагогічної діяльності співробітників у вищих навчальних закладах становить 9 років.

З метою підтримки високого науково-педагогічного рівня колективу кафедри співробітники щорічно проходять курси підвищення кваліфікації, спеціалізацію, тематичне удосконалення тощо, у тому числі курси педагогічної майстерності та курси по впровадженню в навчальний процес інноваційних Інтернет-технологій та дистанційних форм навчання.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА КАФЕДРИ

Навчальна робота кафедри гігієни та соціальної медицини є одним з пріоритетних напрямків її діяльності. На кафедрі проводиться навчання студентів за 8 дисциплінами українською та 7 – англійською мовами. Загальний об'єм навчальної роботи складає 18191,3 академічних годи, з яких 158 – лекційні, а 14746 – практичні, лабораторні та семінарські заняття.

Навчання студентів на кафедрі проводиться згідно з рекомендаціями типових програм дисциплін, що затверджені МОЗ та МОН України і удосконалені в рамках регламентованих норм колективом кафедри. Викладання усіх дисциплін проводиться згідно з рекомендаціями та регламентом Болонського процесу.

Навчальний процес на кафедрі проводиться з використанням сучасної мультимедійної та комп'ютерної техніки, достатньої кількості наочних матеріалів з активним заохоченням студентів до клінічної та наукової роботи кафедри, а також із застосуванням інноваційних підходів до освітнього процесу (онлайн-консультації для студентів, обговорення спільно зі студентами різноманітних питань у голосовому та тестовому чатах, дистанційних контроль рівню підготовки студентів до ліцензійного іспиту КРОК тощо).

В процесі навчальної діяльності на кафедрі студенти мають можливість ознайомитися з роботою сучасного обладнання для оцінки здоров'я населення та якості навколишнього середовища, що є у розпорядженні кафедри.

Практичні заняття проводяться з широким використанням типових завдань. Студенти спільно з викладачами кафедри беруть участь у гігієнічних дослідженнях з подальшим написанням актів санітарного обстеження палатних секцій, харчоблоку лікувально-профілактичного закладу, класів і навчальних лабораторій у середніх навчальних закладах, житлових блоків у гуртожитках, відборі проб води питної для бактеріологічного та хімічного дослідження, визначенні рівня фізичного розвитку та харчового статусу дітей і підлітків, проведенні заходів щодо формування здорового способу життя у школярів, організації круглих столів та лекцій з батьками учнів шкіл. Таким чином студенти вже на етапі навчання отримують безцінний досвід в галузі профілактичної медицини.

Особливу увагу в процесі навчальної діяльності приділяється підготовці студентів до ліцензійного тестового іспиту КРОК 2, яка здійснюється з розбором тестових завдань всіх доступних баз і банків тестів з гігієни та соціальної медицини, спеціально розробленого для медичного факультету програмного забезпечення, комп'ютерних класів і мультимедійного обладнання, Інтернет-систем дистанційної підготовки та контролю рівня знань, очного та онлайн-консультування викладачами з питань підготовки до КРОК протягом усього

періоду вивчення дисципліни з рівномірним розподілом тестового навантаження на студентів. Ефективність підготовки студентів до КРОК з дисциплін кафедри підтверджується результатами іспиту, за якими медичний факультет щорічно займає лідируючі рейтингові позиції серед медичних ВНЗ України.

Під час навчальної діяльності викладачами дисциплін кафедри відбираються і готуються кращі студенти для участі у Всеукраїнських олімпіадах, конкурсах, конференціях, з'їздах тощо з конкретної дисципліни, в ході яких студенти медичного факультету неодноразово займали призові місця і заохочувалися грамотами, подяками, сертифікатами, відзнаками та ін.

ДИСЦИПЛІНИ КАФЕДРИ

На кафедрі гігієни та соціальної медицини проводиться навчання студентів українською та англійською мовами по 8 дисциплін, серед яких:

- ⇒ **Гігієна та екологія** для студентів 3-го курсу. Завідувач викладанням дисципліни – д. м. н., професор Даниленко Г. М.; викладачі дисципліни (українська мова навчання): д. м. н., професор Даниленко Г. М., к. м. н., доцент Корженевський С. В., к. м. н., доцент Сотнікова-Мелешкіна Ж. В., к. б. н., доцент Редька І. В., к. м. н., асистент Загороднєва О. В., асистент Єрмаков Л. В., асистент Калініна Н. В., асистент Пащенко Н. В.; викладачі дисципліни (англійська мова навчання): к. м. н., асистент Загороднєва О. В., к. м. н., асистент Боброва О. В., асистент Авдієвська О. Г., асистент Дудник І. В., асистент Голубнича Г. І., асистент Коробкова А. В., асистент Швець А. М., асистент Меркулов В. В., асистент Пащенко Н. В., асистент Кривонос К. А., асистент Єрмакова С. В.
- ⇒ **Гігієна та екологія** для студентів 6-го курсу. Завідувач викладанням дисципліни – д. м. н., професор Подрігало Л. В.; викладачі дисципліни (українська мова навчання): д. м. н., професор Даниленко Г. М., д. м. н., професор Подрігало Л. В., к. м. н., доцент Сотнікова-Мелешкіна Ж. В., асистент Калініна Н. В.; викладачі дисципліни (англійська мова навчання): д. м. н., професор Даниленко Г. М., к. м. н., асистент Меркулова Т. В., асистент Дудник І. В., асистент Швець А. М., асистент Авдієвська О. Г., асистент Кривонос К. А.
- ⇒ **Біостатистика** для студентів 4-го курсу. Завідувач викладанням дисципліни – д. фіз.-тех. н., професор Мартиненко О. В.; викладачі дисципліни (українська мова навчання): д. м. н., професор Даниленко Г. М., асистент Малярова Л. В.;

викладачі дисципліни (англійська мова навчання): д. м. н., професор Даниленко Г. М., к. м. н. асистент Пересипкіна Т. В., асистент Голубнича Г. І.

- ⇒ **Соціальна медицина та організація охорони здоров'я** для студентів 4-го та 5-го курсу. Завідувач викладанням дисципліни – к. м. н., с. н. с. Пономарьова Л. І.; викладачі дисципліни (українська мова навчання): к. м. н., с. н. с. Пономарьова Л. І., к. м. н. асистент Загороднєва О. В.; викладачі дисципліни (англійська мова навчання): к. м. н., Пересипкіна Т. В., к. м. н. асистент Загороднєва О. В., асистент Нестеренко В. Г., асистент Кіндрук М. А.
- ⇒ **Соціальна медицина та організація охорони здоров'я** для студентів 6-го курсу. Завідувач викладанням дисципліни – к. м. н., Пересипкіна Т. В.; викладачі дисципліни (українська мова навчання): к. м. н., с. н. с. Пономарьова Л. І., к. м. н. асистент Загороднєва О. В.; викладачі дисципліни (англійська мова навчання): к. м. н., Пересипкіна Т. В., асистент Нестеренко В. Г., асистент Кіндрук М. А.
- ⇒ **Нутриціологія** (елективний курс). Завідувач викладанням дисципліни – д. м. н., професор Подрігало Л. В.; викладачі дисципліни (українська мова навчання): д. м. н., професор Подрігало Л. В., к. м. н., доцент Сотнікова-Мелешкіна Ж. В., асистент Авдієвська А. Г.
- ⇒ **Медична інформатика**. Завідувач викладанням дисципліни – д. фіз.-тех. н., професор Мартиненко О. В.; викладачі дисципліни (українська мова навчання): д. фіз.-тех. наук, професор Мартиненко О. В., старший викладач Острополец С. В., асистент Малярова Л. В.
- ⇒ **Європейський стандарт комп'ютерної грамотності** (елективний курс). Завідувач викладанням дисципліни – д. м. н., професор Майоров О. Ю.; викладачі дисципліни (українська мова навчання): д. м. н., професор Майоров О. Ю., д. фіз.-тех. н., професор Мартиненко О. В., старший викладач Острополец С. В., асистент Малярова Л. В.

МЕТОДИЧНА РОБОТА КАФЕДРИ

Методична робота кафедри проводиться на постійній основі, а її результатом є повне методичне забезпечення дисциплін кафедри. Підготовлені кафедрою методичні матеріали доступні студентам в електронному вигляді

онлайн, на серверах внутрішньої комп'ютерної мережі медичного факультету, в електронному депозитарії Університету, а також в друкованому вигляді.

Результатом методичної роботи кафедри за період її існування є участь у підготовці колективом 1 підручника з грифом МОН України, 1 прикладну монографію, 3 навчальних посібники, 60 навчально-методичних посібників та понад 100 методичних рекомендацій, у тому числі 36 – англійською мовою.

За всіма дисциплінами кафедри розроблені та постійно актуалізуються пакети методичного забезпечення, що включають робочі програми, календарно-тематичні плани, методики оцінки знань та вмінь студентів, методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи студентів, інструкції для студентів щодо навчання в умовах Болонського процесу, бази тестових та ситуаційних завдань для поточного та підсумкового модульного контролю знань та вмінь студентів, переліки контрольних запитань та рекомендованої літератури для підготовки до практичних занять, тексти та мультимедійні презентації лекцій та інше.

НАУКОВА РОБОТА КАФЕДРИ

Наукова робота кафедри є невід'ємною частиною її діяльності. В рамках договору з ІОЗДП НАМНУ співробітниками кафедри виконуються дослідження роботи за темами: «Вивчити вплив медико-соціальних чинників на формування здоров'я академічно здібних дітей середнього шкільного віку» та «Розробити гігієнічні заходи з профілактики захворювань підлітків при їх професійному самовизначенні».

З моменту заснування кафедри співробітники кафедри захистили 4 кандидатських дисертації. На даний момент на кафедрі заплановано і виконується 5 кандидатських дисертацій.

Результати власних наукових досліджень співробітників кафедри за час її існування відображено у 18 статтях, що опубліковані в журналах, які мають імпакт-фактор і входять в зарубіжні наукометричні бази, 88 статтях у вітчизняних та 41 – у зарубіжних спеціалізованих виданнях, 113 статтях і тезах в інших виданнях. Інноваційні підходи в наукових дослідженнях підтверджені 7 патентами та авторськими свідоцтвами.

Кафедра приймала участь у організації та проведенні 6 науково-практичних конференцій, в тому числі 3 – міжнародних. З доповідями за результатами власних наукових досліджень співробітники кафедри взяли участь у 62 конференціях, з'їздах, симпозіумах, форумах тощо, в тому числі в 27 – міжнародних.

Наукові контакти кафедри встановлені з University of Aberdeen (UK) – це робота над спільним проектом «Heart rate variability: nonlinear analysis» за програмою Microsoft Azure Research. Кафедра бере участь у роботі IBM Academic Initiative. Проводиться підготовка спільного проекту з University of Barcelona (Spain), Roma University (Italy), University of Aberdeen (UK) для участі в Horizon2020 (EU), з якими укладено угоди про обмін досвідом, наукове співробітництво та проведення спільних науково-дослідних робіт.

Невід'ємною частиною наукової роботи кафедри є організація роботи студентських наукових гуртків, які є структурними підрозділами Наукового співтовариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених медичного факультету. Студенти наукового гуртка кафедри спільно зі співробітниками

кафедри беруть активну участь у наукових дослідженнях, науково-практичних конференціях, з'їздах, форумах, симпозіумах і наукових дослідженнях, за результатами яких опубліковано 8 наукових робіт в спеціалізованих виданнях, у тому числі 2 – в закордонних.

З ініціативи студентів-науковців студентського наукового гуртка кафедри організовано і проведено 7 міжнародних науково-практичних конференцій, у ході яких студенти доповідали про результати власних наукових досліджень.

КЛІНІЧНІ БАЗИ КАФЕДРИ

Клінічними базами кафедри гігієни та соціальної медицини є 2 установи.

ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України» – провідна установа Національної академії медичних наук України, відома своїм науковим і клінічним потенціалом далеко за межами України.

ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків Академії медичних наук України» був організований у жовтні 1922 р. у м. Харкові як перший Український державний інститут охорони материнства і дитинства (Наказ Народного Комісаріату охорони здоров'я України № 174 від 28.10.1922 р.). У 1965 р. заклад було реорганізовано у Харківський НДІ охорони здоров'я дітей і підлітків імені Н. К. Крупської МОЗ України. З цього періоду Інститут є провідною науково-дослідною установою в Україні, яка координує наукові дослідження щодо проблеми «Охорона здоров'я дітей шкільного віку та підлітків», готує кадри вищої кваліфікації, видає методичні та інформаційні матеріали для впровадження в практику, проводить науково-практичні конференції і наукові симпозиуми з актуальних питань охорони здоров'я дітей та підлітків, забезпечує надання висококваліфікованої лікувально-консультативної допомоги дитячому та підлітковому населенню.

Комунальне підприємство «Санепідсервіс» Департаменту охорони здоров'я створене рішенням 20 сесії 6 скликання Харківської міської ради від 24.10.2012 № 910/12; є структурою Департаменту охорони здоров'я Харківської міської ради.

Основний вид діяльності підприємства – надання послуг юридичним та фізичним особам з проведення лабораторних досліджень у сфері забезпечення

санітарно-епідемічного благополуччя населення, а саме бактеріологічних, паразитологічних, фізико-хімічних, радіологічних досліджень продуктів харчування і продовольчої сировини, питної води, атмосферного повітря, ґрунту, повітря робочої зони, факторів навколишнього та виробничого середовища, таких як іонізуюче і електромагнітне випромінювання, шум, вібрація, освітленість, параметри мікроклімату; біологічного матеріалу від людини для визначення наявності збудників інфекційних та паразитарних захворювань, чутливості до антибіотиків та ін.

Санітарно-гігієнічна і бактеріологічна лабораторії КП «Санепідсервіс» акредитовані ДП «Харківський регіональний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації». На підприємстві працюють висококваліфіковані фахівці, які мають багаторічний досвід роботи і відповідні кваліфікаційні категорії, наукові ступені. Лікарі-бактеріологи підприємства є членами Федерації європейських мікробіологічних товариств «FEMS»; товариства мікробіологів України імені С. М. Виноградського.

На клінічних базах проводяться лекційні, практичні та лабораторні заняття, відбувається формування практичних навичок і закріплення отриманих теоретичних знань. Члени студентських наукових гуртків кафедри беруть активну участь у наукових дослідженнях, які проходять на базі клінічних баз кафедри.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

КАФЕДРА ГІГІЄНИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ

Адреса: м. Харків, проспект 50-річчя ВЛКСМ, 52-А

Електронна пошта: gsm@karazin.ua

Сайт кафедри: <https://sites.google.com/site/kafgigsocmed/>

Сайт клінічної бази кафедри (ДУ «ІОЗДП НАМНУ»): <http://iozdp.org.ua>

Сайт клінічної бази кафедри (КП «Санепідсервіс»): <http://kp-ses.com.ua>

Телефон кафедри: +38 (057) 262-91-04

Схема проїзду (ДУ «ІОЗДП НАМНУ»): тролейбус № 24 від м. Ак. Барабашова

На мапі: <https://goo.gl/maps/Zw1Y21Z7q1T2>

Схема проїзду (КП «Санепідсервіс»): трамвай № 27 від м. Пл. Повстання

На мапі: <https://goo.gl/maps/nQ3Xe87MtuL2>